

Курсова работа
по
“Култове и култови места в
България и по света”

Тема: **Долнопасарелски
манастир “Свети Петър и
Павел”**

Изготвил: **Благовеста Пламенова
Първанова,**
Специалност: **“Българска филология”**
първи курс, 12778

2021г., гр. София

Долнопасарелски манастир
“Свети Петър и Павел”

Местоположение

туристически маршрут

Изоставеният манастир се издига на малка тераса над водослива на Беларски дол с р. Искър, на 760 м. н.в. Северно от него се издига връх Калето (Равулското кале).

Маршрутът започва от центъра на селото. След последните къщи улицата продължава направо като неголям коларски път. Точно отпред се виждат скалите Гарванец. Скоро след това се спускаме към р. Искър. Там има по-голям път, който върви покрай реката.

Скалите Гарванец

Тръгваме наляво по този път и скоро достигаме до скалите Гарванец. Пътят върви по тяхното подножие и ни предоставя възможност да ги разгледаме.

Скалите обхващат целия югозападен склон. Пространството между скалите е заето от множество малки храсти и ниски дървета.

Това са скали на югозападния склон на вр. Гарванец, образувани вследствие на разсед (разминавяне във височина на два съседни скални блока). Това е най-интересната природна забележителност на Лозенска планина.

Пътят продължава покрай реката. Точно преди манастира има дървено мостче, по което минаваме.

На отсрещната страна излизаме на поляна, на която отдясно има фургон, превратен на заслон, изграден от човека, който поддържа със свои средства и труд манастира. Изкачваме се по затревена пътека и виждаме манастира пред себе си.

За манастира

кратка история

- Манастирът е наричан и Пасарелски за кратко, след като при изселването на с. Горни Пасарел е останало само с. Долни Пасарел. По всяка вероятност на мястото на църквата е имало по-стар параклис, ползван от войниците на Еврейското и Равулското кале.
- Според легенди през Второто българско царство тук е издигнат манастир, който е разрушен през 1382 г. Сегашната църква е възстановена през 1866 г. Строежът ѝ е дело на майстори от Дебърско

Църквата е еднопространствена, едноапсидна. Сводът е полуцилиндричен, с двускатен покрив, който от запад е леко скосен. Отвън над вратата е бил строителният надпис, който сега не личи. Над него в ниша са изобразени патроните на манастира “Свети Петър и Павел”, които държат изображение на храма.

Нишата е с тежка рамка с вълнист орнамент. Встрани от вратата има два лъва в хералдична поза.

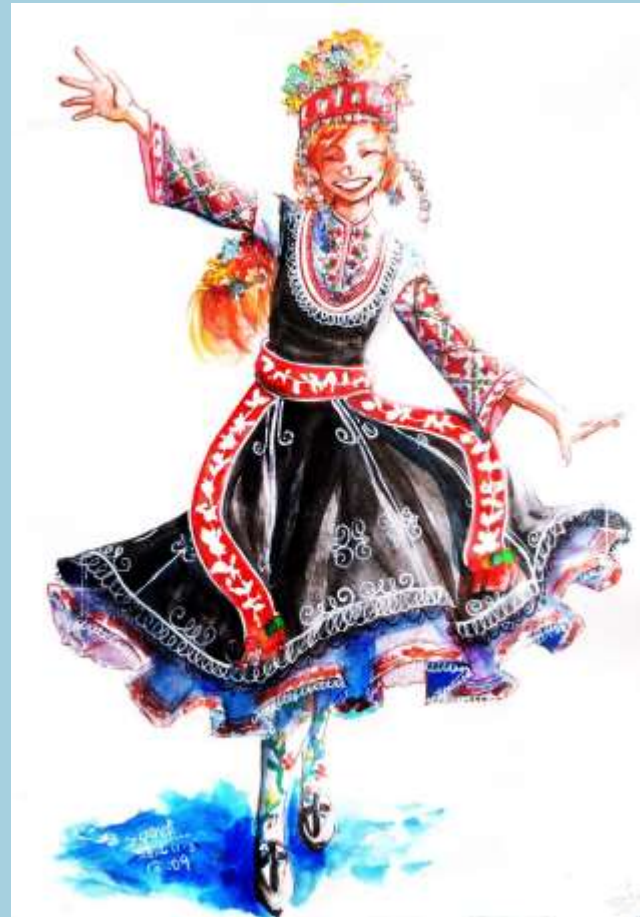

Според спомените на местни хора насилствено помохамеданчената девойка Мария от Долни Пасарел намерила убежище в манастира през 1871 г. Сигурно това е причината той да бъде частично опожарен през същата година.

Легенда

Легендата, от друга страна, гласи, че манастирът е бил опожарен през 1853 г. на Гергьовден. Причина за това станала красива девойка от село Пасарел, наречена Дойна. Турхан бей, местен турски управник, съзрял Дойна, докато танцувала на селското хоро, и след като разбрал коя е, наредил на местния кръчмар да го заведе в нейната къща, за да преспи там.

Вечерта кръчмарят завел бея в къщата, но Дойна вече била скрита в манастира. Бейт се разлютил и тръгнал с файтон към манастира. Два часа удряли турците по високите манастирски порти, но никой не отварял. Тогава Турхан бей наредил да се подпали манастирът. Манастирът бил унищожен, но след десет години бил отново изграден.

Стенописи

Стенописите на апсидата са дело на Христо Илиев от Самоков и са изрисувани през 1878г. Наосът е изографисан през 1880г . от Михаил и Христо Благоеви – синове на художника Благой Дамянов.

На западната стена (над входа) е сцената “Успение Богородично”, а под нея доста интересно и нестандартно е показан ктиторът – игуменът на манастира Васил Иванов от Сопот, който смирено е коленичил.

Влизане в Йерусалим

Ктиторският портрет на игумен Васил Иванов

Апостоли

По разказите на двама местни, които са били магери в манастира, там е ходил Васил Левски. Това е напълно вероятно, защото има данни, че Левски е основал комитети в Долни Лозен и Самоков, а пътят му за Самоков минава само през манастира.

Вероятно игуменът и Апостола са се познавали от по-рано.

След дълъг период на упадък, днес църквата е възстановена и се поддържа.

Защо избрах да пиша за Долнопасарелски манастир “Свети Петър и Павел”?

Долнопасарелският манастир “Свети Петър и Павел” се намира на доста закътано местенце в Лозенска планина, поради което се посещава рядко, от ограничен брой хора. Може би точно това е причината да съумее да запази непокътната енергията, която струи от това място. Тъй като съм имала възможността да посетя много култови места в България и извън нея, мога да направя съпоставка в начина, по който самата аз се чувствам на тези места. Малкото манастирче в село Долни Пасарел със сигурност спада към тези места, които бих посетила отново и отново, и които са оставили у мен частица от себе си, която ще ме връща към тях.

Както вече разбрахме, това място е едно от многобройните доказателства за силата на българския дух. Манастирът е запазил този дух, той личи в малката, скромна отвън сграда, толкова красиво изписана отвътре, разрушена и изградена отново, чакаща сама в това райско кътче някой да отиде и да се наслади на красотата ѝ.